

Karšta, tvanku.
Saulė teka 5:33, leidžiasi 8:21

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Liepos-July 20 d., 1972 m.

Kaina 15c

170

SOVIETU SUSITARIMAS SU LENINO DRAUGU

KAI BEPROTIS ŠAUKIA APIE LAISVĘ

Prancūzai ir vokiečiai apie R. Kalantą

Paryžiaus žinių žurnalas "L'Express" (savo išvaizda, turiniu atitinkantis amerikiečių "Time" ar vokiečių "Der Spiegel") š. m. gegužės 29—birželio 4 laidoje (nr. 1090) įvykiams Lietuvoje paskyrė platų straipsnį, pavadintą "Kai beprotis šaukia apie laisvę". Žurnale nurodyta, kad riausių malšinti buvo iškviesti parašiotininkai bei Kaukazo ir vidurinės Azijos kariai. Autorius atkreipė ypatingą dėmesį į geg. 25 Maskvoje buvusią spaudos konferenciją, kurioje sovietų pareigūnai nusižudžiusį Kalantą laikė psichiniškai nesveiku, o riaušininkai neturėję jokių politinių tikslų. Taigi, anot žurnalo "nervų klinikų atvejai, kai ten gabenami nepaklusnieji jau virto sovietine kasdienybe — jau nustatyta, kad kiekvienas valdžiai pasipriešinimo veiksmas laikomas beprotišku veiksmu". Dėl to žurnalas kitoje vietoje svarstė "beprotybės atvejus".

Pagaliam, autorius klausia: negi rusai įsivaizduoja kada nors galėsia palaužti "tautinės nuotakas" baltų, ukrainiečių, totorių, uzbekų? Sovietai, pergyvenę riausių pirmąjį įspūdį, panaudojo policines priemones, siekdami, kad Lietuvos balsas nepasiektų prezidento Nixono, tuo metu gyvenusio, laikinai, Kremliaus rūmuose. Tuo tarpu JAV-bės esančios vieninteliu kraštu, prigludusiu Lietuvos diplomatinę misiją, kurios iškelta tautinė vėliava tebeplevesuoja Vašingtone. "L'Express" dar priminė Valst. Sekretoriaus W. Rogers sveikinimus Lietuvos šventės proga 1970 m. ir dar nurodė, kad Lietuvos katalikų padėti bei 17,000 tikinčiųjų skundus.

"Darbininko Kalantos mirtis" — per penkis skiltis skelbė žinomas dienraštis "Die Welt". Spaudos agentūros SAD atstovs Londone pateikė būdingą smulkmeną, kaip Vakarų spaudos atstovai Maskvoje būvę painformuoti. Esą, vieną dieną savo pašto dėžutės jie rado provincijos laikraštį su Kauno antspaudu voke. Laikraštis būvęs senas, tačiau jie, korespondentai, suprato, kad kažin kas svarbaus vyko Kaune. Todėl jie telefonu paskambinę savo patikėtiniams Kaune ir patyrę tai, ką spauda buvo nutylėjusi. Žinios apie įvykius paplito, "Kauno Tiesa" buvusi priversta skelbti jau žinomą pranešimą, esą, Kalanta būvęs psichiniškai nesveikas.

Pasak dienraštis, "kruvinasis savaitgalis Kaune" buvusi dramatiškiausia išraiška jau kelis mėnesius vykusiu Lietuvos gyventojų protestu. Toliau rašoma apie katalikų protestus bei pasinaudojus sovietų pagrindžio spauda (Kronika pateikiamos žinios apie kun. Zdebskio bylą bei jo pareiškimus. Priduriama: nepaisant pagerėjusių Kremliaus ir Vatikano santykių, Sovietų Sąjungos katalikai neturi oficialaus atstovo Vatikane. (E)

Reikalauja bausti aktorę Jane Fondą

WASHINGTONAS. — Kongreso narys Fletcher Thompson kreipėsi į teisingumo departamentą reikalaujantis, kad būtų iškelta byla prieš filmų aktorę Jane Fondą, kuri nuvykusi į Hanojų kalbėjo per radiją. Ji ne tik kritikavo Amerikos vyriausybę, bet tiesiai kreipėsi radio bangomis į amerikiečius kareivius, ragindama juos neklausyti karinės vadovybės įsakymų.

Kongresmanas Thompson pareiškė, kad Fondos elgesys yra išdavikiškas, ji padedanti priešui kovoti prieš savo šalį.

IŠ VISO PASAULIO

KANSAS CITY. — Buvęs prezidentas Trumanas po 15 dienų ligoninėje buvo išleistas namo. Jo sveikata esanti nebloga, kaip 88 metų vyrui.

LONDONAS. — Occidental Petroleum Corp. paskelbė spaudai, kad ji pasirašė sutartį su sovietų vyriausybe ir pažadėjo eilę mokslinių ir technologinių patarnavimų. Susitarimas pasirašytas liepos 14 d. Sutartis liečia žibalo išskojimą ir jo produkciją Sovietų Sąjungoje, bendrovė gamins sovietams chemikalus ir trąšas, atliks metalo apdirbimo darbus ir statys viešbučius. Sutarties vertė siekia trijų milijonų dol.

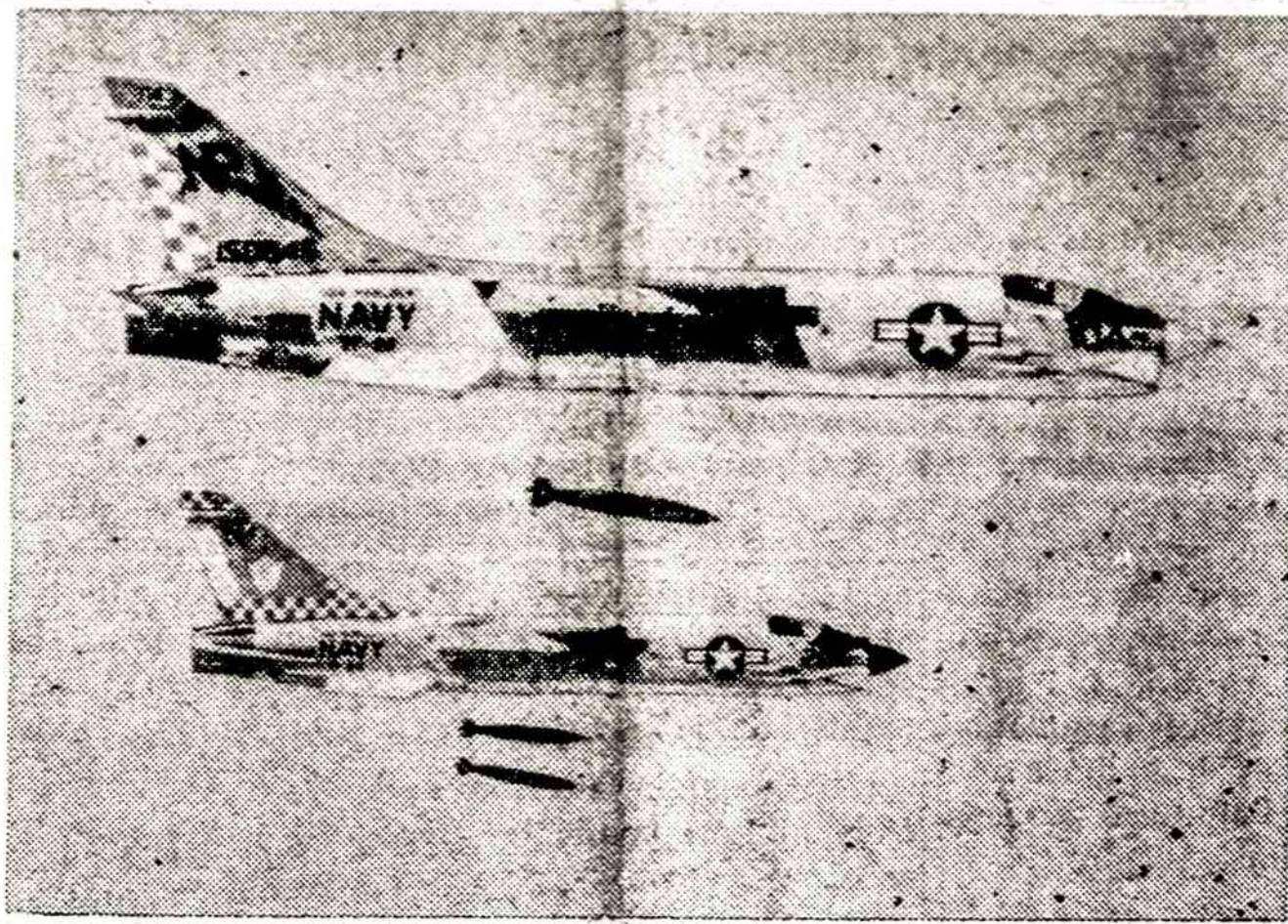
WASHINGTONAS. — Amerikos FBI pirmą kartą į tarnybą priėmė dvi moteris, vieną buvusią leitenantę marinų korpuso ir kitą — buvusią vienuolę. Jos turėsiančios tas pačias pareigas ir teises, kaip ir vyrai dektetyvai.

MASKVA. — Sovietų prekybos ir pramonės organizacijos ruošiasi dalyvauti Amerikoje, Seate mieste, rengiamoje prekybos parodoje, kuri atidaroma rugpjūčio mėn.

Montrealyje

Montrealio, Kanadoje, spauda, televizija ir radijas pranešė apie birž. 14 mieste įvykusias lietuvių, latvių ir estų demonstracijas. Birželio minėjimas šiais metais buvo susietas su įvykiais Kaune ir Varėnoje. Tos dienos popietę lietuvis ir estės centrinėse gatvėse dalijo skrajukus, kuriose paaiškinta, kodėl baltiečiai demonstruoja. Vakare Montrealio Liet. Bendruomenės pirm. Silvijai Piečaitienė Dominion aikštėje padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už laisvę, o vicepirm. A. Norkeliūnas perskaitė pranešimą prancūzų kalba. Baltiečių minia nužygiavo prie policijos saugomo sovietų konsulato — čia demonstracija buvo baigta, sugiedojus Kanados ir Baltijos tautų himnus. Kelerių metų amžiaus lietuviukas prie konsulato durų prisegė baltiečių atsisaukimą.

"La Presse", didžiausias š. Amerikos prancūzų dienraštis Montrealy birž. 13 įdėjo ilgą Jean-Claude Trait straipsnį. Jo antraštė "Kanados baltiečiai reikalauja iš Trudeau daryti žygį J. Tautose". Straipsnio antraštė — per visas aštuonias laikraščio skiltis. "Montreal-Matin" birž. 13 įdėjo lietuvių veikėjų Kanadoje — A. Norkeliūno ir V. Gruodžio nuotrauką. Pažymėta, kad Kanada nebuvo pažinusi Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. (E)

Kasdieninis vaizdas šiaurės Vietname. Du JAV karo laivyno F-8 naikintuvai — bombonešiai išmeta bombas virš 5. Vietnomo karinių taikinių.

Bando įsteigti žinių agentūrą

NEW YORKAS. — Associated Press agentūra veda pasitarimus su Kinijos oficialia žinių agentūra dėl pastovaus žinių ir fotografijų pasikeitimo. Jau 22 metai, kai Amerikos žinių agentūra neturi atstovybės Kinijoje. Tiesioginis žinių ryšys pasibaigė 1949 m. gruodžio 25 d., kai paskutinis amerikietis korespondentas išvažiavo iš Kinijos.

Prezidentui Nixonui lankantis Kinijoje, jį lydėjo ir nemažas būrys korespondentų. Nuo to laiko vienas kitas amerikietis korespondentas lankėsi Kinijoje, tačiau pastovios agentūros Kinijoje iki šiol nebuvo.

Kandidatas taikos premijai - Nixonas

WASHINGTONAS. Respublikonų vadas senate sen. Hugh Scott žada nominuoti prezidentą Nixoną švendijos Nobelio premijos komitete, kaip kandidatą gauti 1972 metų Taikos premiją. Senatorius renka medžiagą savo nominacijai pagrįsti. Jis nurodo, kad prezidentas Nixonas ėmėsi iniciatyvos pagerinti Amerikos santykius su Sovietų Sąjunga ir Kinija ir daug prisidėjo prie įtempimų sumažinimo, pasirašydamas strateginių ginklų apribojimo sutartį.

Pernai Nobelio taikos premiją laimėjo V. Vokietijos kancleris Willy Brandt, o 1964 m. ją gavo Martin Luther King.

Hessas kalėjime jau 25 metai

BERLYNAS. — Rudolfas Hessas šią savaitę prisiminė ne labai linksmą sukaktį — 25 metus praleistų Spandau kalėjime, V. Berlyne. Jis jau prieš karo nusikaltėlių teisną sėdėjo kalėjime Britanijoje, kur jis 1941 metais iššoko škotijoje su parašutu, ieškodamas taikos. Spandau kalėjime Hessas yra vienintelis kalinys, nors kalėjimas turi 600 celių. Sąjungininkai negali susitarti, kur kitur jį padėti. Hessas, 78 metų amžiaus, daug skaito, rašo ir vaikščioja po kalėjimo kiemą.

— P. p. Kajeckai 1972 m. geg. 26 d. dalyvavo Latvijos Atstovo ir ponios A. Dinbergs priėmimo sutikti naująjį Latvijos Pasiuntinį Patarėją p. V. Tomsons.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Baltieji Rūmai paskelbė, kad prezidento patarėjas Kissinger yra Paryžiuje ir veda slap-tas derybas su š. Vietnamo politbiuro nariu Le Duc To. š. Vietnamo delegacija irgi Paryžiuje paskelbė, kad vyksta pasikalbėjimai su Kissingeriu. Tas sukelė viltį, kad bus rasta išėjimas Vietnamo konflikte. Wall street biržoje pakilo akcijų kainos.

◆ Pietų Vietnamo Quang Tri mieste toliau vyksta aršios kovos. Vakar žuvo 163 komunistai.

◆ Pentagonas patvirtino, kad iš Kinijos į šiaurės Vietnamą nutiesta žibalo vamzdžių linija, kuria jau teka skystas kuras Hanojaus kariuomenei.

◆ Rumunijos prezidentas Ceausescu ragino gyventojus tautai ir daugiau dirbti, kad penkerių metų planą būtų galima įvykdyti per 4 metus.

◆ Beirute sunkiai sužeistas žinomas arabų rašytojas. Jo rašomam stale buvo paslėpta bomba, kuri sprogo, kai jis atidarė stalčių.

◆ Belfasto žuvo britų kareivis, vienas civilis rastas sušaudytas. Šiaurinės Airijos neramumuose jau žuvo 446 žmonės.

◆ Kanados vyriausybė paskelbė, kad Sovietų Sąjunga užsakė dar 55 milijonus bušelių kviečių ir 9 mil. bušelių miežių už 151 milijoną dolerių.

◆ Didžiosios oro bendrovės nutarė panaikinti Boeing 727 lėktuvuose užpakalinius išėjimus, per kuriuos oro piratai mėgsta iššokti su parašutais. Tų durų iš vidaus nebus galima atidaryti. Per kitas duris šokti su parašutais pavojinga.

Buvęs Minnesotos kongresmanas Clark MacGregor sutiko vadovauti prezidento Nixono perrinkimo kampanijai, vietoj pasitraukusio John Mitchell.

Kanada bijo didesnio nedarbo

OTTAWA. — Kanadoje jau kuris laikas pasigirsta reikalingumų vyriausybei sumažinti ar visai sustabdyti imigraciją, nes bedarbių skaičius Kanadoje nemažėja, siekia 6% ir nėra vilčių, kad greitai laiku atsirastų daugiau darbų. Kiekvienas naujas imigrantas gali tapti našta valstybei.

Kanados ambasados užsienio nuose nauji imigrantai turi gauti bent 50 tūk. specialiame apklausinėje, kuriam daug reikšmės skiriama kandidato išsilavinimui, profesiniam pasiruošimui ir sugebėjimui prisidėti prie naujo gyvenimo aplinkos. Griežčiau žiūrima, kad Kanadoje nepasiklytų svečiai, atvykę su turistų vizomis.

Kanadiečiai bijo, kad pasibaigus karui Vietname, išrinkus prezidentu sen. McGovern, Amerikoje padidės taikos meto gamyba ir Kanadai bus sunkiau eksportuoti savo gaminius į Ameriką. Tuo atveju bedarbių klausimas dar paastrėtų.

Sprogimas sužalojo JAV karo laivą

SAIGONAS. — Du sprogimai JAV karo naikintuve "Warrington" sunkiai sužalojo laivą ir jį beveik skęstantį vilkikai velka į Subic jlanos laivyno bazę Filipinuose. Ekspertai tia ne laimės priežastis. Nors naikintuvas buvo netoli Vietnamo krantų, prieš artileriją sprogimo metu jį jį nešaudė ir nesimetė komunistų torpedų laivų.

Du jūreiviai buvo sužeisti. Kalbama, kad laivas galėjęs užplaukti ant savų, amerikiečių išmėtytu, minų, arba, laive įvyko nelaimingas sprogdimas artilerijos sviedinių sandėlyje.

Užsimušė Gentele

OLBIA. — Sardinijoje automobilio nelaimė užsimušė Goeran Gentele, kuris neseniai perėmė iš Sir Rudolph Bing Metropolitan Operos direktoriaus pareigas. Kartu su juo žuvo dvi dukterys 15 ir 21 metų amžiaus. Jo žmona ir trečia duktė, 27 m. buvo sunkiai sužeistos.

Gentele šeima atvyko atostogų į Sardiniją. Jie išsinuomavo automobilį ir išvažiavo pasigėrėti Italijos vaizdais. Kelyje mašina susidūrė su sunkvežimiu.

RUSŲ KILMĖS MEDICINOS DAKTARAS PASIRAŠĖ SU MASKVA 3 BIL. SUTARTĮ

LONDONAS. — Pirmas didesnis vaisius, išaugęs ant prezidento Nixono kėlionės į Maskvą medžio, yra Occidental Oil Corp. paskelbimas plataus masto biznio sutarties su Sovietų Sąjunga. Sovietai gaus patentų, technologijos patobulinimų, o už tai duos savo žibalo, natūralių dujų, metalų ir kitos žaliavos. Nedidelė Occidental bendrovė nustebino kitas, daug didesnio masto bendroves, savo sugebėjimu susitarti su rusais dėl trijų ar daugiau bilijonų dol. vertės biznio. Kai kurie biznio vadai klausė, kas tas dr. Armand Hammer, dabar vadovaujantis Occidental bendrovei?

Darbininkų vadai svarsto kaip elgtis

Tymsteriai remia Nixoną

WASHINGTONAS. — Amerikos darbo unių federacijos vykdomoji taryba vakar svarstė, kaip elgtis ateinančios rinkimų kampanijos atžvilgiu. Praeityje Amerikos darbo unių uoliai remdavo demokratų partijos kandidatus. Šiais metais jau ne vienas unių veikėjas viešai išreiškė savo nepasitenkinimą senatorium McGovernu ir jo programa.

AFL-CIO prezidentas George Meany, sakoma, raginas federaciją palikti visoms unioms laisvas rankas, leidžiant jū nariams balsuoti ir remti bet kurį kandidatą. Tymsterių unių jau nuobalsavo endorsuoti ir remti rinkimuose prezidentą Nixoną.

Sen. McGovern, kuriam rūpi 13 milijonų organizuotų darbininkų parama, pasisilūlė susitikti su 150 unių prezidentais ir apsvaryti bendrus tikslus ir skirtumus. Darbininkų vadai šaltai žiūri į šį pasiūlymą.

Darbininkų pažiūras į McGovern kandidatūrą trumpai aptarė tymsterių prezidentas Frank Fitzsimmons. Jis pareiškė: "Nors tymsterių vykdomosios tarybos narių dauguma yra demokratai, mes negalime remti ir neremsime 1972 metų demokratų kandidatų. McGovern nėra Amerikos darbo žmonių draugas. Jis senate balsavo už "teisės dirbti" įstatymus, prieš alų minimumo įstatymą, prieš vasaros darbus jaunimui. Tymsteriai pastoviai pritarė prezidentui Nixonui ir rėmė jo pastangas užbaigti Vietnamo karą garbingai", pareiškė tymsterių vadai.

Sučiupo negrų prekybos gaują

ROMA. — Italijos policija išaiškino "vergų prekybos" gaują, kuri per Italiją veždavo Afrikos negrus į Prancūziją darbuams. Keli sardiniečiai lengvai surasdavo Afrikoje vyrų ir moterų, kurie norėtų važiuoti į Prancūziją. Jie slapta atgaben-davo tuos negrus į Italiją ir sunkvežimiais perveždavo juos į Prancūziją. Kiekvienas negras turėdavo pasirašyti sutartį, kad už patarnavimus jis mokės "tarpininkams" nemažas sumas iš savo gaunamų algų.

Policija išaiškino šią prekybą, kai sugedus vienam uždam sunkvežimui, paaiškėjo, kad viduje buvo ne suvamuju mašinos siunta, kaip vairuotojo dokumentuose buvo įrašyta, bet 59 negrai iš Mali respublikos.

◆ Čikagos meras Daley pavietės į svečius demokratų kandidatą į prezidentus McGoverną.

Dr. Armand Hammer abu tėvai yra gimę Rusijoje, vėliau atvykę Amerikon. Pats Hammer dar studijuodamas mediciną Columbia universitete, parodė biznio sugebėjimų. Baigęs medicinos studijas, jis 1921 metais išvažiavo į Rusiją, nusipirkęs kilnojama lignonę iš armijos pertekliaus sandėlių. Pamatęs, kad tuo metu Sovietų Sąjungoje labai trūksta maisto, jis suorganizavo Amerikos kviečių siuntimą, atsilygindamas už kviečius žvėrių kailiais, oda ir kaviaru.

Tuo metu sovietų valstybė valdė pats Leninas. Jis labai susidomėjo jaunu rusų kilmės amerikiečiu ir pasiūlė jam eksploatuoti vieną apleistą azbesto kasyklą. Tai, gal, buvo pirmoji bolševikų koncesija užsieniečiui. Hammer greit ėmė vadovauti piestukų fabrikui ir padarė net 38 Amerikos biznio bendrovių atstovu Sovietų Sąjungoje. Jo piestukų fabrike dirbo iš Vokietijos privilioti Faberimones specialistai. Hammer buvo atstovu net ir Fordo bendrovės.

Kada, Leninui mirus, sovietų vadu tapo Stalinas, jis, nors ir dėkingas Hammeriui už jo patarnavimus, nebeleido veikti užsienio biznio atstovyboms ir Hammer išsiruošė atgal į Ameriką. Jam buvo užmokėta mena turtais. Jis išsivežė caro laikų paveikslių, knygų ir kitokių vertybių, kurios dabar sudėtos Hammer Art Galerijoje. Po prohibicijos Hammer supirkinėjo sovietų gamintamas ažuolines alaus statines, jas importuodavo į Ameriką, kurios gyventojai būvo ištroškę alaus po draudimo į gerti metų. Biznieriūs Hammer gerai pažįsta rusus ir, svarbiausiai, rusai jį pažįsta. Daug padėjo faktas, kad jis gerai sugyvendavo su Leninu. Tuo būdu Hammer, dabar jau 74 metų amžiaus, susitarė dėl didžiausios iki šiol Amerikos-Sovietų Sąjungos biznio sutarties.

Kada, Leninui mirus, sovietų vadu tapo Stalinas, jis, nors ir dėkingas Hammeriui už jo patarnavimus, nebeleido veikti užsienio biznio atstovyboms ir Hammer išsiruošė atgal į Ameriką. Jam buvo užmokėta mena turtais. Jis išsivežė caro laikų paveikslių, knygų ir kitokių vertybių, kurios dabar sudėtos Hammer Art Galerijoje. Po prohibicijos Hammer supirkinėjo sovietų gamintamas ažuolines alaus statines, jas importuodavo į Ameriką, kurios gyventojai būvo ištroškę alaus po draudimo į gerti metų. Biznieriūs Hammer gerai pažįsta rusus ir, svarbiausiai, rusai jį pažįsta. Daug padėjo faktas, kad jis gerai sugyvendavo su Leninu. Tuo būdu Hammer, dabar jau 74 metų amžiaus, susitarė dėl didžiausios iki šiol Amerikos-Sovietų Sąjungos biznio sutarties.

Ketvirtoji partija baigėsi lygiom

REYKJAVIKAS. — Ketvirtoji į Spaaskio-Fischerio šachmatų partiją baigėsi lygiomis po neilgos ir aštrios kovos. Nors Fischeris pradėjo baltais, Spaaskis buvo išvystęs aštrų puolimą. Lošimas baigėsi po 44 ėjimų, kada abu meistrai turėjo po lygų skaičių pėstininkų ir po skirtingos spalvos riki.

Ketvirtoji partija buvo lošiama didžiojoje salėje, tačiau be filmų kamerų. Elektroniniuose ekranuose dažnai buvo įspėjamas žiūrovams: "Tylos! Vienu metu sugirgždėjo vienos durys ir rengėjai tuoj pasiuntė jaunuosius su alyvos pompomis ištepti durų. Šiandien, ketvirtadienį, prasideda penktoji partija, 12 val. Čikagos laiku. Šiuo metu Spaaskis turi du su puse taškų ir Fischeris — vieną su puse.

"Laukinė divizija" Kaune

1972 m. liepos mėn. 3 d., populiarius Vakarų Vokietijoje žurnalas "Der Spiegel" paskelbė straipsnį "Wilde Division". Prie straipsnio prijungtas žemėlapis, kuriame paskirai ir visai teisingai nurodyti visi Baltijos kraštai ir Lietuva su jos miestais: Kaunas, Vilnius ir Varėna.

Straipsnyje pirmiausia paminėjama 1970 m. gruodžio mėn. pasirašyta tarp Varšuvos ir Bonos sutartis, kurią pasirašius lygiai po savaitės rytų Lenkijoje pajūrio miestuose: Dančigė, Gdingen, Stetine ir kitur prasidėjo kruvinos darbininkų riaušės dėl pasunkėjusių gyvenimo sąlygų. Šių riaušių pasekmėje nuvirtu nuoosto Lenkijos kompartijos bosas Gomulka. Bet svarbiausia, kad dėl kilusių riaušių rytų bloko kompartijos galingųjų tarpe kilo baimės jausmas, kad riaušės gali persimesti ir į kitas rytų imperijos sritis. Žinoma identiško tarp Lenkijos rypričių pajūrio miestuose kilusių kruvinų neramumų, ar riaušių ir neramumų kilusių Kaune 1972 m. gegužės mėn. 14 ir 18 d. ieškoti netenka, nes Lenkijos miestų darbininkai kovojo dėl savo ekonominio gerbūvio, gi lietuviai kovojo dėl savo išplėtos laisvės.

Apie įvykius Kaune 1972 m. gegužės mėn. 14 — 18 d. ir Varėnoje birželio mėn. 3 d. užsienio spaudos korespondentai pirmiausia gavo žinią iš provincijoje esančio pranešėjo, kurio pavardė liko neišaiškinta. Prispaustas korespondentų prie "senos" Kremliaus spaudos atstovas Udalcov pagaliau Kalantos susideginimo ir Kaune įvykusių neramumų faktą pripažino.

Der Spiegel korespondentas Kauno ir Varėnos įvykius savo žurnalui taip nušviečia:

1972 m. gegužės mėn. 14 d., lietuvių tautybės, 20 m. am-

žiaus darbininkas, Romas Kalanta, kuris po dienos darbo, vakarais studijavo, Kauno miesto sode, vidudieny, apsiėmęs keliais litrais benzino, susidegino, nuo ko po 12 valandų mirė. Korespondentui aiškinant Kalantos praeitį, pasirodė, kad jis buvęs giliai religingas ir gyveno su broliu pas savo tėvą, Kauno priemiesty, Viliampolėje. Tėvas iš profesijos inžinierius. Brolis studijavo Kauno politechnikos institute.

Kalantos laidotuvis buvo numatytos gegužės mėn. 18 d. 16 val. Kas nustatė šią Kalantos laidotuvių datą, korespondentui nepasakyta. Būk, kad išvengus demonstracijų, Kauno miesto tvarkos dabotojai laidotuvių laiką atkėlė į tos pat dienos 14 val. Tuo pat laiku prie Kalantos tėvų namų pradėjo rinktis kauniečiai, daugiausia jaunimas, darbininkai ir studentai tarp 16 — 24 metų amžiaus. Nuo Kalantos namų tūkstančiai jaunimo patraukė link miesto centro, kur yra kompartijos namai, šaukdami "Laisvės Lietuvai". Kompartijos pareigūnai su išgaščiū žiūrėjo pro langus į gausią minią. Nuo Kompartijos namų minia pasuko KGB buveinės link. Tačiau čia demonstrantų sutiko keli šimtai milicininkų, prisidėję saugumo skydais ir ginkluoti guminėmis lazdomis. Milicininkams pavyko kiek demonstrantus išsklaidyti, bet šie vėl rinkosi į parką, kur susidegino Kalanta, ir toje pat vietoje bėrė geles. Tačiau atsukę milicininkai pabėgtas geles tuojau pašalinavo. Demonstrantai, kaip juos korespondentas vadina, keliuose vietose įžiebė gaisrus, sudėję milicijos motociklą ir kompartijos būstinės antrą aukštą, pro langą įmetė Molotow — Cocktail užtaisą, kurį milicininkams pavyko užgesinti. Toliau minia visiškai su-

Valstybinė Maskvos Medžiotojų inspekcijos vilkų komanda, kaip skelbia Sovfoto, ši nemažą krepšį vilkiukų sugavo nepertoliausiai nuo Maskvos miesto.

naikino kompartijos knygyną, kurioje buvo išstatyta kompartijos propagandinė literatūra. Anot "der Spiegel" korespondento, grumtynėse milicijos su minia, du milicininkai neteko gyvybės, 800 jaunuolių buvo suimti, bet jiems nukirpus plaukus (matomai, kad lengviau būtų juos sekti KJ) juos paleido, o 200 išgabeno į Vilniaus kalėjimą.

Kauno gatvėse pasirodė iš nežinia kur atgabenti parašutinininkai, kepurėti mėlynomis beretėmis... Gegužės 19 d. Kauną buvo atgabenti specialūs KGB daliniai, suformuoti iš Dagistano kilusių karių. Pastarieji su gyventojais buvo tiek brutaliai, kad gyventojai juos pavadino "Laukinė divizija", o "der Spiegel" korespondentas "Wilde Division". Birželio mėn. 1 d., Kaune iš visos Lietuvos buvo suauktas partinis aktyvas apsvaustyti Kaune esamą padėtį. Konferencijos dalyviai rado reikalingą tarp senesnės kartos ir jaunimo sudaryti nepasitikėjimo atmosferą. Tai atsiekti nutarė

jaunimą apkaltinti chuliganizmu ir moraliniu pakrikimu.

Po dviejų dienų po konferencijos padarytų nutarimų, atseit birželio mėn. 3 d., vienas jaunuolis lietuvis, Varėnoje, Kalantos pavyzdžiu apsiėmęs benzinu, save padegė ir nušoko nuo ketvirtos aukšto.

Gaila, smulkesnių žinių apie šį įvykį korespondentas nepateikė.

Dėl įvykių Kaune birželio mėn. 18 d., skubiai reagavo Rusijoje Aukščiausiojo Teismo prezidentas. Jis pareikalavo, anot "der Spiegel" korespondento, Kauno neramumų dalyviams iki 15 m. kalėjimo.

Dabar tenka su "der Spiegel" korespondentu atsivieškinti ir jo informaciją peržvelgti nuo pradžios iki galio. Norėčiau tikėti, kad "der Spiegel" informacija yra išsami ir objektyvi. Aišku, Maskvos simpatikai aiškina kitaip. USA spaudoje apie Kalantos susideginimą pasirodė viena kita kelių eilučių žinutė. Vienok Maskvos teigimą, kad Kalanta susidegino būdamas psichiniškai nesveikas ir narkotikų įtakoje, visų laisvųjų kraštų spaudoje atmetė kaip negincijamą nesąmonę.

Pagal der Spiegel korespondento informaciją, po Kalantos susideginimo, minia susirinkusi prie jo tėvo namų, šaukdama "Laisvės Lietuvai", nuėjo prie kompartijos namų. Atseit, susirinkusieji numatė, kad Kalanta savo gyvybę paaukojo dėl Lietuvos laisvės, protestuodamas prieš rusiškąjo imperializmo komunistinę prispaują. Prie kompartijos namų neįvyko nei mažiausio incidento. Nuo kompartijos namų minia pasuko KGB būstinės link. Čia minios jau laukė keli šimtai milicininkų, ginkluotų guminėmis lazdomis. Iki KGB būstinės demonstrantai atėjo be jokio išpuolio iš jų pusės. Kad demonstrantai šaukė "Laisvės Lietuvai", tai kompartijos pareigūnai visame pasaulyje šaukia, kad niekur žmonės nesinaudoja tokiomis laisvėmis, kaip sovietų Rusijoje. Vadovaujantis tokia pažūra, demonstrantai elgėsi visiškai tvarkingai, nepažeisdami įstatymų.

Savaime kyla klausimas, kodėl gi milicija lazdomis puolė neginkluotus demonstrantus, kurie iš viso nieko prieš įstatymus dar nebuvo padarę.

Kuo gi nusikalto tie, kurie ant Kalantos žuvimo vietos bėrė geles? Šiuos milicija, ginkluota lazdomis išvaikė ir pabėgtas geles pašalinė. Argi pagerbimą žuvusiojo gelemis irgi tenka priskirti prie nusikaltimų? Atsakymo tokiems klausimams tenka ieškoti Rusijos visuomeniniame gyvenime. Visą Rusiją, pradedant jos vadovybe, pergyvena baimės psichozė dėl savo imperijos ir komunistinės santvarkos likimo. Tik dėl šios priežasties milicijai ir buvo įsakta pulkti demonstrantus. Užplūtieji gyn-

imas reikalavęs laisvės meilės legalizavimo. Kad toki šūkiai buvo, tenka labai paabejoti. Taip gali informuoti tik sovietiniai šaltiniai.

"Der Spiegel" korespondentas, apklausinęs vietos gyventojus, nustatė, kad Kalanta buvęs giliai tikintis katalikas. Kauno jaunimas ant jo nusidėdymo vietos bėrė geles, atseit įvykius. Tačiau žiaurus prezidento sprendimas Kauno jaunimo atžvilgiu yra ne kas kita, kaip teroro mąšinimas pavergtos tautos. Sovietų Rusijos gyventojai tik tuomet lengviau jos aktyvo nutarimo pralinksos dviem dienom, Varėnoje lietuvis jaunuolis, apsiėmęs benzinu, save padegė ir nušoko nuo ketvirtos aukšto. Pagalvokite kiekvienas, ar tai ne-

buvo protesto auka prieš birželio mėn. 1 d. kompartijos aktyvo padarytus nutarimus. Ar tas jaunuolis nebuvo auka, anot p. Sniečkaus, "tarybinio teisingumo"?

Aukščiausiojo Sovieto prezidiumą turėtų sudaryti žmonės, sugebantieji vertinti ne tik Kauno, bet ir visos Rusijos įvykius. Tačiau žiaurus prezidento sprendimas Kauno jaunimo atžvilgiu yra ne kas kita, kaip teroro mąšinimas pavergtos tautos. Sovietų Rusijos gyventojai tik tuomet lengviau jos aktyvo nutarimo pralinksos dviem dienom, Varėnoje lietuvis jaunuolis, apsiėmęs benzinu, save padegė ir nušoko nuo ketvirtos aukšto. Pagalvokite kiekvienas, ar tai ne-

J. Krygeris

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 6 val.

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Raina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustačio paraštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustačio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užtekti "Naujienos", tai prasomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasieksime.

Sekmadienį, liepos 30 dieną,

BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

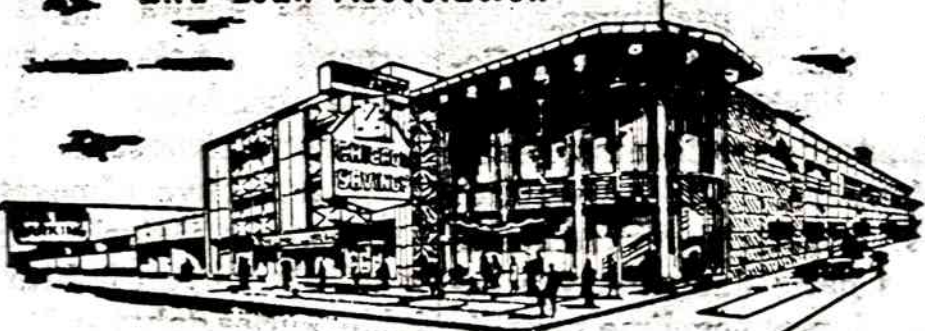
įvyks

NAUJIENU

PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

Chicago Savings
and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGO'S TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, išsilykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY.

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITES Į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persijuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Spaudos pabiro

TĖVAS IR SŪNUS POETO STASIO SANTVARO POEZIJOJ

1 Įžanga

Sis rašinys turėjo būti paskelbtas viešumai prieš šiu metų gegužės mėnesio 27-ją, nes tą dieną poetas atšventė 70-įjį savo gimtadienį. Ogi yra įprasta ir priimta, kaip taisyklė, kad sukaktuvinius reikia žodžių ir raštu gerbti, minėti, jų atliktus darbus įvertinti ir jais pasigėrėti prieš sukaktuves arba sukaktuvinę dieną. Taip ir ši kartą buvo pasielgta žymiojo sukaktuvinio atveju: lietuviškoje periodikoje paskleista apščiui žinių apie solizantą, įvertinti ir pagirti jo atlikti darbai, pasigėrėti jais, palinkėti nestokoti kūrybinės jėgos ateinančiais ilgiais metais, o So. Bostone, Mas., kur kūrėjas yra pastoviai įsitaisinęs, jam sukaktuvinę dieną buvo suroštas iškilmingas pagerbimas, kuriame vaizdžiai pavaizduotas jos kūrybinis lobs, daugybė žymiųjų ir Lietuvai nusipelnusių asmenų sveikinimų palydimas. Tai būta kultūrinės puotos, kurios atgarsiai ataidėjo lietuviškuose laikraščiuose.

Gyvenimą pažįstančiųjų yra pasakę: „Nesirodys su liūdnu veidu ten, kur džiaugiamasi, kur gėrimasi kultūrinių vertybių kūrėjo sukrauta savo tautai kraicio gausa ir verte. Džiaugsmas ir liūdesys yra du priešingi poliai, kaip vanduo ir ugnis. Vienas antra naikina“.

Ir šiame, sukaktuvinio kūrybos kai kuriuos liūdus aspektus liečiančiame rašinyje, ypatingai pabaigoje, bus tos ugnies, kuri galėjo išgarinti džiaugsmingos poeto sukakties puotos srovę. Dabar, kai, anot poeto Mykailaiciū-Putino, „užgeso žiburiai — nutilo mūsų puota...“ ir visi grįžome prie pilkosios kasdienybės, tinka liūdnoti, realaus gyvenimo išsukti ir padiktuoti poezijos posmai.

2. Apie autorių

(Imta iš L. Enciklopedijos XXVI tomo):

„Santvaras, Stasys (g. 1902.V.27, Rusteikoniuose, Seredžiaus vls., Kauno aps.) poetas, dramaturgas, operos solistas. 1914 baigęs Seredžiaus pradžios dviklasę mokyklą, nuo 1915 rudens mokėsi Vilniaus Rytų d-jos, Kauno Saulės ir Aušros gimn., 1922-23 karių brandos atestato kursuose. Tuo pat laiku porą metų lankė Tautos teatro vaidybos studiją, vadovaujama A. Sutkaus, 1926-27 Klaipėdos konservatorijoje studijavo muz. ir dainavimą. 1927, kaip švietimo m-jos stipendininkas, išvyko Italijon, į Milaną, tęsti muzikos ir dainavimo studijų...“

1919.I.11 S(antvaras) stojo į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1919.V.8 dalyvavo kautynėse su bolševikais ir buvo sužeistas... 1923 dalyvavo Klaipėdos krašto vadavime. 1933-34 S(antvaras) buvo Vst. operos solistas — tenoras... Būdamas operos solistu, S(antvaras) įsijungė į operinių libretų vertimo darbą. 1934 jis buvo paskirtas Operos teatro dramaturgu, t. y. libretų vertėju ir liet. kalbos taries prižiūrėtoju... S(antvaras) yra išvertęs apie šimtą atskirų op. arijų ir Schuberto, Schumano, Brahms, Debussy, Tosti ir kt. komp. dainų...“

„1940-41 Kauno konservatorijoje S(antvaras) buvo liet. kalbos taries ir fonetikos lektorius. 1941 jis buvo paskirtas Kauno Vls. Dramos teatro dramaturgu. Eidamas tas pareigas paskatino eilę rašytojų kurti daugiau scenos veikalų, ir naujais darbais atsiliepi J. Grušas (Tėvas), J. Jankus (Audronė), L. Dovydenas (Mūšinio duktė) ir kt. 1943 pradžioje buvo paskirtas Jaunimo teatro direktorium. S(antvaras) tą teatrą reformavo, įsteigė K. M.

Dr. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II-tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazys Grinys Komitetas. Knyga galima nusipirkti „Naujienose“ už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį „Atsiminimų ir minčių“ tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MALS VADYBOS PASAULIS. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gilauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukurtų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gilauda, AGONJA. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikoje dienoje.

Stefanila Rukienė, GRIZIMAS I LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausioms garbiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiugiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ISPODZIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje. Trakose. Druskininkuose. Kaune. Naudakiose. Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISUKUJŲ KILIMŲ VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumas neapgauna turistinio ir agitpropo pronažda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRIVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išviltos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalankė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra Hiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau tuokingi. Pasitarkime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

S. Jaunąjį teatrą, ypač rūpinosi to teatro aktorių vaidybne kultūra ir repertuaru...

1944 S(antvaras) su šeima pasitraukė Vokietijon ir ligi karo pabaigos dirbo fabrike. 1945 pabaigoje S(antvaras) persikėlė Tiubingenan. Čia buvo vienas iš iniciatorių Liet. Rašytojų d-jai atkurti. Draugija buvo atkurta 1946.1, ir S(antvaras) dviem atvejais — Tiubingeno ir Augsburgio rašytojų suvažiavimuose — buvo išrinktas jos pirmininku...

Atvykęs į JAV S(antvaras) kurį laiką gyveno Stony Brooke, R. I. N. Y. 1950 atsikėlė į Lawrence, Mass., o paskiausiai į Bostoną... Grožinės literatūros baruose S(antvaras) pasireiškė 1921. Tais metais dienraščio Lietuvos literatūriniam priede Sekmoj dienoj buvo išsp(ausdinti) jo pirmieji eilėraščiai. Vėliau savo kūrybą jis spausdino Bare, Židiny, Naujame Žody, Mūsų Dienose, Naujoje Romuvoje, Vaire, Lietuvos Aido, XX Amžiuje, Akademike, literatūriniam almanache Gubose, poezijos antologijoje Pirmasis dešimtmetis, II-ji vainikai, Zemačiai ir kt... Pirmasis jo draminio žanro veikalas, dramatižuota 4 pav. svajonė Saulytė, buvo išsp(ausdinta) 1923. 1934 Tilžėje išsp. S(antvaras) pirmasis eilėraščių rinkinys Saulėtekio Maldos. 1926 pradžioj rež. B. Dauguvietis... Vst. teatre pastatė (S(antvaras) dramą Žvejus... 1923-27 laikotarpy parašyti dar šie draminio žanro: Žemėj nesutikė, trilogija Minių mylimoji, Pranašas, Pavergtieji ir pora smulkesnių dalykų. Tai jaunystės darbai, visai likę Lietuvoje... 1942 S(antvaras) parašė 7 pav. pjesę Kaimynus ir 1943 komedinio pobūdžio 3 v(eiksmų) Moterų santarvę.

Be Saulėtekio maldų dar yra išleisti šie S(antvaras) lyrikos rinkiniai: Pakalnių debesys 1936, Giesmės apie saulę ir sielą 1939, Laivai palaužtom burėm 1945, rinktinė Atdari langai 1959 ir Aukos taurė 1962. Be to turi paruošęs spaudai erotinių eilėraščių rinkinį... Iš šios, labai suglaustai paduotos St. Santvaro gyvenimo ir kūrybos apžvalgos matomi du labai ryškūs bruožai: jis poetas ir teatralas — draminių veikalų rašytojas. Jo lyrinėje poezijoje, ypatingai vėlesniuose rinkiniuose (Laivai palaužtom burėm, Atdari langai ir Aukos taurė), apstu dramatiinių, liūdesiu ir kančia perpintų posmų, o draminiuose veikaluose nestokoja lyrinio ir sentimentalau papuošalo.

3. Kūrėjas apie save

„Lietuvių poezijos apžvalgininkai ir kritikai dažniausia mane vadina neosimboliku. Tiesa, simbolizmas nebuvo man svetimas. Tačiau man jis tiek tėra savas, kiek jis yra savas lietuviui dvasiai, kiek jis būdingas lietuvių liaudies kūrybai.

Visą laiką, kurį gyvenau su grožinio literatūra, mano idealas buvo ir tebėra — poezinio grožio ir meninės tiesos meilė.

Nepaisant, kokie sunkūs gyvenimo įvykiai blaškė, aš vis stengiausi, kiek tik mano dvasinės jėgos įveikė, būti savaimingas ir nuoširdus“.

(Ištrauka iš St. Santvaro poezijos rinkinėje — Atidari Langai, esančio Autoriaus žodžio, rašyto 1958.XII.15).

Jam suroštamė pagerbime šių metų gegužės mėnesio 27 dieną, So. Bostone, Mass., Stasys Santvaras savo žodyje šitaip išsitarė:

„...Kai dabar atsigrežtu į prarastą teatrą, reginys degina širdį: jei būčiau buvęs namie, net jeigu būčiau buvęs tingus ir nerangus, per tuos prarastus 28 metus“ (tiek metų yra pralėkę nuo to laiko, kai jis su šeima, vengdamas komunistinio teroro ir dvasinio išprievartavimo, pasitraukė iš gimtinės į Vakarų J.) „tik poros metų laikotarpį parašydama vieną pjesę, šandien jų turėčiau keturiolika! Nesakau, jog tie mano darbai būtų buvę sėdevrai, bet pats drįstų tikėti, kad jų menišis lygis nebūtų buvęs menkesnis už žvejus ir Kaimynus, veikiau ir draminės formos apvaldymu, ir kūrybinių poleikų nors vienas kitas būtų buvęs ir gerokai brandesnis darbas.“

„Deja, 28 metai sudegė svetimos vėjo pagairėse ir nerimasty, ir aš tikrai neturiu kuo jums pasigirti...“

Pats paskutinis rašytojo teiginys prašosi papildymo: nors jis per tuos „sudegusius svetimos vėjo pagairėse 28 metus“ ne išleido nė vieno draminio veikalas, tačiau jis tuo laikotarpiu savo poezijos posmuose sukūrė tokius dramatiinius metmenis, kurie talentingo aktorius vaidyboje gali virsti stipriausiu scenos veikalu. Vienintėliu tokio pobūdžio veikalų mūsų draminėje literatūroje. Ši faktą sukaktuviniškas St. Santvaras, spėtina, sąmoningai nutylėjo, žinodamas, kad jaukioje ir nuotaikingoje aplinkoje nedera paskleisti kančia persunktų asmeninės dramos ir jo šeima ištikusios tragedijos prisiminimų. Nes liūdesys ir kentėjimas pergyvenami vienuomoje.

Tardamas, jog poetas St. Santvaras savo poezijos posmuose sukūrė draminio veikalas metmenis, kurie tebelaukia talentingo aktorius, turėjau mintį amerikietį aktorį Hal Holbrook'ą, kuris iš žymiojo Amerikos rašytojo Mark Twain'o parašytų veikalų ištraukų sukūrė vieno asmens spektaklį, kuriame pavaizdavo ne tik tas ištraukas, bet kartu parodė ir patį autorių, Mark Twain'ą. Tas Hal Holbrook spektaklis buvo pakartotinai rodomas televizijoje ir kiekvieną kartą susilaukdavo geriausių įvertinimų spaudoje.

Tolesnėje šio rašinio tasoje patiekiami tokiam spektakliui rėmai — montažas, vardu:

„TĖVAS IR SŪNUS“

1. Lauktas džiaugsmas, laimė ir viltis

Pirmagimis kiekvienoje šeimoje yra tarytum lauktas stebuklas. Jis savo atėjimu atneša neregėtą džiaugsmą, pripildo laimė tėvų širdis ir aplinką; sužadina juose nesibaigiančio giminės tęstinumo viltį:

„Gimė džiaugsmas. Gimė laimė. Gimė saulė —
Gimė nesibaigiančių dienų viltis —
Ir sudužo, tartum veidrodis, gyvenimo apgaule,
Kalmus, vandenį, girias užliejo pilnaties“.

Pirmagimio tėvas, nesitverdamas džiaugsmu, kupinas laimės, nebepaiso pats savęs ir jį slėgusių rūpesčių dėl ateities:

„Aš paliksiu šitą žalią, žalią slėnį,
Ugnys nebedegs manų akių languos,
Bet sode džiaugsmu aldės žiedais apkibus pavėnė,
Valtys mano upėje per vasarą languos“.

Užtat, būdamas perpildytas ta gera nuotaika, kaip vaikas niekada neregėta dovana, dainuote dainuoja:

„Gimė tulpė. Gimė lotos. Gimė rožė —
Žiedas pats gražiausias tarp visų žiedų —
Viešpats mano galių paslaptį ir perteklių atvėžė.
Rytdienon be baimės aš, kaip sakalas, skrendu...“

Kaipgi nesidžiaugti, kaipgi nereikšti to džiaugsmo šviesią padėką Viešpačiui, suteikusiame žmogui paslaptį naujai gyvybei

kurti ir įdiegusiam jam jausmus bei tikėjimą, jog naujasis šeimos narys yra viskas, kas tik brangaus ir mylimiausio gali būti? Kur tik pasisuksi, ir ką pažvelgsi — viskas atliepia širdies plazdėjimu: „Tai tu, tik tu...“

„Ir deimantai, ir perlai, ir gėlių žiedai,
Ir pasaka jaunatvės godų ir slaptų,
Ir skrendančio pavasario girti vaizdai —
Tai tu, tai tu, tai tu...“

...Padangė vėl tokia graži, tokia skardi,
Kaip kregždės, lekia mintys saulės amžinu plentu,
Nes ir danguj, nes ir laukuos, nes ir širdy
Tik tu, tik tu, tik tu...“

Ir tas mažutėlis, silpnutis naujasis atvykėlis tėvui rodo daug suprantąs ir trokštą tėvams atsidėkoti už jo atkvietimą į saulės šviesą, ir pajėgus prie Aukščiausiojo sosto išmaldauti tėvams jų buvusių pakylimų nebaustinumą:

„Dažnai, vaikė, abidvi rankytės tu pakeli į dangų.
Ką nori, ką nori tu tenai pasiekti?
Ar debesėlių, plaukiančių į kraštą tolimą ir brangų,
Ar moji angelui rūšcion šalin atleiki...“

„Paguoda mūsų tu ir šilima ant plyno lauko,
Kai staugia vėjai, kai itūžė rūksta debesys padangėj —
Pažvelgiam į tavę ir, tartum, vėl giedra berybėj plauko,
O kūdiki, o gėlė, prasikalsi Tėvynės žydincioj palangėj!...“

...Vien tu, o kūdiki, gali parpult prie Dievo kojų,
(Dar nieks tavęs negal stabdyt prie Jo auksinių vartų),
Vien tu gali Jam tart: „Prieš Tavo sostą aš nekaltas stoju“,
Gali prašyt, kad motinos ir tėvo Jis labai nebartų...“

(Bus daugiau)

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos „Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija“ yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais iris knygų kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtis prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKIŲ
2855 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 5-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepias skambinti 374-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais uždaryta.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepias, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIŪNAITĖ
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepus — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir sešta-
dieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2454 WEST 66th STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2800
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8294
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonas: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatliepias, tai telefon. GI 8-6195.

P. SLEKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų, Proterai, Med. Bap-
dai. Speciali pagalba kojoms
(Arm. Supports) ir t. t.
Val: 8-4 ir 6-8 Seštdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

VINCAS ADOMONIS

TAIKA?

Sis straipsnis parašytas prieš daugiau kaip 20 metų,
bet kaip tinka šioms dienoms, tik Korėją reikia pakeisti
Vietnamu...
Straipsnis tilpo žurnale Nemunas 1950 m. lapkričio
mėn. 3 d. Nr. 4.

Svaigus žodis taika... Me-
daus srove varva taika. Višins-
kio, Maliko lūponis, kai jie
visokiuos susirinkimuos suran-
da progos ir laiko šiam dide-
liam melui.
Dažnai minimas Hitlerio
tvirtinimas, jog neaprepiamai
didelis melas paslepia melą sa-
vo didybėje ir tam didžiam
melui ima tikėti žmogus. Tai
yra šio amžiaus didybė ir men-
kystė: sugalvoti tokį didelį me-
lą ir surasti tikinčiuosius.

Mūsų dienų sukurtas legen-
dariškai didelis melas — taika.
Taika pasidarė brangiausias
aliorius su smilkalais ir smil-
kytojais. Taikos melas toks di-
delis ir svaigus, kad 800 mili-
jonų žmonių kančios ir noras
visokiom kainom išsivaduoti
iš Kremliaus taikos — kalėji-
mo pamiršamas arba slengia-
masi negirdėti, nematyti. Tai-
kos melė pasmaugė laisvę ir
sunkiokio tiesą.

Taikos dievaitis turi būti ty-
liai geras, kai pirmasis sąju-
gininkas Lenkija išduota pa-
vergimui ir pražūciai.

Šventos taikos labai galima
toleruoti genocidas, taikos var-
du galima pakalbėti apie 14 —
15 milijonų koncentracijos sto-
vyklas, bet nieko daugiau, nes
tai gali pabūdinti dievaitį, Tai-
ką, taip užsūdusį taikiam nu-
sikaltimė.

Taikos labai galima i kon-
servų dėžutė uždaryti šimtus
milijonų žmonių noras gyventi
gyvenimą, prekiauti, ekskur-
suoti, giminės atlankyti ir būti
žmonėmis.

Taikos labai Molotovas —
Ribentropas 25 metams pasi-
rašė gero sugyvenimo sutartį,
pasidarydami Pabaltijos vals-
tybes, Lenkiją. Taikos labai
Jaltoje tyliu sutikimu prislėg-
ta Lietuva, Latvija, Estija ir
imtai sparciai priprasti ir pri-
pratinti prie patogios minties:
kas jau padaryta — taikos la-
bui (juk mėsėdžiai neatrąjo-
ja).

Brangus, svaigus žodis tai-
ka, apsisiautusi tokiu dideliu
melu, jog imame tikėti didin-
ga melagyste.

Po Antrojo karo vienas iš
"didžiųjų" reikalavo visko,
viską grobė, vergė, o kiti "di-
dieji" viską davė, nesgi tai
buvo taikos sąlygos. Po dide-
lio karo nors mažutė taika,
betgi — taika. Tos taikos me-
tu nuskeno vergijon Kiniją,
suskaldyta nugalėto sostinė, iš-
vežta milijonai širdžių i kovy-
su mirimui stovyklas, išduota
milijonai pavergtųjų.

Ir taip turėjo būti, taip yra,
nes to reikalauja dievas Taika.
Šimtai milijonų parašų išsi-
tiesia ilgais popieriniais vieš-
keliais po taikos maldavimų
tekstais. Kvaili ir protingi, el-
getų lazdos ir turuolių kiše-
nės maldauja taikos, pašaukti
ar suvedžioji tos šalies, kur
žmogus žmogų eda kasdieni-
niū atkaklumu, kur kalami
ginklai dieną ir naktį. Ginklai,
kurie po šios šutimų taikos
prabilis visa gerklė ir parodys,
kokia buvo šios dienos taika.

Taika bus ir turi būti prie
Korėjos ir Korėjoje, net po to,
kai nesustojančio imperialisto
rankomis buvo uždegtas karas,
sugriovęs taiką šalį, sunaikin-
ęs ir antkapius ir kūdikių lop-
šius.
Turi būti ir bus taika Korė-
joje, kai įstatymai šaukia at-
sakomybėn šunį netyčia suva-
zinėjusį, o nešaukiamas atsa-
komybėn Kremliaus imperi-

STASYS SANTVARAS

GANDRAI

Kokie rimti ir taurūs gyviai tie gandrai —
Sudegusių pavasario dienų išdidūs paukščiai!
Ir kokia jų melė didelė, kokia ištikima!
Pilnam žiedų ir ilgesio laike mačiau siaubingą teismą:
Gandrė buvo nukirsta, kaip nusidėjėlė —
Ją pražudė svetimos gyvybės daigas,
Kurį lizdan padūkę piemenys įkėlė...

Kaip sopulingai liūdna — tau neteko net girdėt
Apie gandrų siaubingąjį sprendimą,
O, mano mylimai!...

Lyg Viešpaties įsakymą, nešioju aš širdį
Rūstų reginį, regėtą ant puošnaus Dubysos kranto:
Iš seno jovaro, kaip iš aukšto bokšto,
Dar tik padaigais teapsirengę,
Krito negyvi gandrųčiai.
Krito ir nekaltą žašinėlio įziebta gyvybė,
Krito žemėn, kaip akmuo, teisėjų užkapota gandrė!

Kaip sopulingai gaila, tau neteko pamatyti,
Kokie yra negailestingi neįstikimumo įtarimai,
O, mano mylimai!...

Ruduo atėjo ilgas, liūdnas, šaltas.
Ir nekilo gandrai i padangę vasaros dienų ieškot —
Jis liko mirti ten, kur mirė jo tyroji melė!
Kaip šmėkla vienišas jis braidė pievoj,
Darganos purvu aptaškė jo drabužį,
Aukštybių ilgesys nebedegė jo žvilgsny —
Kančia palaužė jo sparnus ir užgesino širdį!

Kaip sopulingai liūdna, tu nepažinai vienatvės skausmą,
Tu nežinai, kokia siaubinga vėtra draskė gandrą,
O, mano mylimai!...

alizmas, karo volu nuolavęs
žemdirbių ir piemenų pusiasa-
lį.

Taikos maldomis glosto mal-
dininkų širdis religijų žvakde-
giai ir aukščiausio dignitoriai,
tarsi nematydami to taikos
skraiste srūvančio melo ir nu-
sikaltimų, tarsi užmerkdami
akis prieš didelį melą, kurį
vadino taika. Išleiskit iš visos
planetos kalėjimų ir pataisos
namų vagis, galvažudžius, ap-
gavikus, jie visi nepridarys tiek
nusikaltimų, kiek padaryta
svaigios šventos taikos vardu.

Duokite, ką norite, liekit ug-
nines lietu, meskit atomines ir
visokias bombas, bet ar tai bus
blogiau, kaip tai, kas vykdo-
ma 800 milijonų širdžių vardu
nusikaltimų gužtoje — Krem-
linyje?

Ar jūs norite taikos, kuri ve-
da i kartuves? Ar ateisimas ir
neišvengiamas karas atneš
tikslą — taiką, ar griūvėsiuose
paskandins didelį šios dienos
taikos apgaulumą? Kas atsak-
ys? Bet šios dienos taika yra
biauresnė už baisiausios atei-
ties nelaimes.

Ir senutė prasta tiesa kalbą:
jei dešinė ar kairė ranka rei-
kia nupjauti išgelbstint žmogų
— nupjauinama. Jei raupsuota
motina ar tėvas turi skirtis nuo
vaikų — atskiriama. Jei rožių
krūmė slepiasi nuodinga gyva-
tė, argi sustos gelbėjimo ranka
prie rožės žiedo?

O šios dienos taikos skelbė-
jai nei tėvas, nei motina, nei
rožės, o nusikaltimų duobė i
Kremlius.

Desimties Metų Mirties Sukaktis

A. + A.

STASĖ SEMAŠKIENĖ - SAUNORAITĖ

Mirė 1962 m. liepos mėn. 18 dieną, sulaukusi 71 metų amžiaus.
Gimusi Lietuvoje, Užvenčio parapijoje.
Palaidota Elmwood kopinėse, Yale, Mich.
Amerikoje išgyveno 53 metus.
Paliko nuliūdę vyras, duklė, žentas Rene, dvi seserys — Alice
ir Lydia bei daug giminių, draugų ir pažįstamų.
Gyveno Rochester, N. Y., Chicagoje, Detroito; vėliau ūkyje.
Mano brangiausia, aš lankau ir puoseliu Tavo kapą, ar audra ar
giedra — esu kasdien. Iš gilumos mano širdies kyla gailestinga mal-
da i dangų už Tavo sielą.
Skaudus, liūdnai ir ilgi tie desimties metų be Tavęs, mieloji.
Išsėkis, lai būna Tau lengva si laisvoji žemelė.
Vyras, duklė, žentas ir giminės

A. A.

BARBORA RUDIS - GRICIUTĖ

Gyv. Chicago, Illinois

Mirė 1972 m. liepos mėn. 18 dieną, 1:00 val. popiet, sulaukusi 82
metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Lieplaukėje, Plungės valsč.
Paliko nuliūdę: sūnus Antanas, marti Marija, anūkai — Rožytė,
Morkus, Antanas Jr. ir jo žmona Sheryl, Margarita Krupienė, jos vy-
ras Jonas, proanūkai — Jonukas ir Mykolukas; sūnus Juozas, marti
Velma, anūkai — Martynas, Paulina Nagel ir jos vyras Jonas, proanū-
kai — Robertas, Rebecca, Susan, David, Ronald ir Johnny; sūnus Jo-
nas, marti Nancy, anūkai — Timothy, jo žmona Margorie, Teodora
Hash, jos vyras Marvin, proanūkai — Mark ir Aaron, gyv. Montanoje;
duktė Estelle Madison, anūkas Donald, jo žmona Barbara, proanū-
kai — Debbie, Martin ir Mark, anukė Velma Koldsbaeck, jos vyras
Bent, proanūkai — Kenneth, Keith, Michael, Michele, gyv. Californi-
nijoje; duklė Cecilia Ryan, anūkai — Barbara, Phillip, jo žmona Diane,
proanūkai — Daniel, gyv. Anglijoje, Pamela Oliva, jos vyras Richard,
proanūkai — Malanie ir Mignon, gyv. Canal Zone, pusbrois Jurgis
Smilingas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Viejoje gėlių prašoma aukoti Sesiulių Kazimieriečių ligonių prie-
laudai, 2601 W. Marquette Rd., arba Jaunimo Centro Statyboms Fon-
dui, 5620 So. Claremont Ave.
Penktadienį liepos 21 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios i Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pa-
maldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Barboros Rudis giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

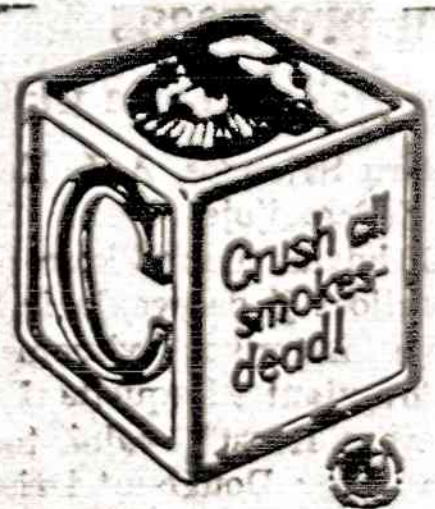
Nuliūdę lieka:
Sūnūs, dukterys, marčios, žentai, anūkai,
proanūkai, giminės.
Laidotuvių Direktorai: Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Lankymo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1228

GUŽAUSKU

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 4-0833 ir PR 8-0834

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1133-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJENOSE

Amerikos lietuvių progresas

Ispūdžiai iš šiemetinių Chicagos Hall of Fame iškilmų

Yra sena tradicija, kad kan- Moterų Sąjungos, A. L. Katali- didatai i Amerikos prezidentus dardama lietuviškose orga- aplanko mormonus. Vykstant nizaicijose ji dalyvauja ir be- progresui Amerikos lietuviuo- droje Amerikos visuomenėje garbės taip pat gali susilaukti. vadovaujant Marquette Parko Ryškus progresas pavzdydys yra. "Have a Heart" vajui, Salva- šiemetinių garbės piliečių pa- rinkimas i Chicago Hall of Fame. Pirmą kartą istorijoje, Day. Jau kelinti metai Donna is 5 mil. miesto ir priemiesčių gyventojų tarpe 50 išrinktųjų buvo 3 lietuviai: Donna Gus- taitė - Kamm, William J. Ka- reiva ir kun. dr. Juozas Pruns- kis, nominuoti Sr. Citizens Social centro, Lietuvių Preky- bos Rūmų ir Liet. spaudos d- jos.

Iki šiol i tą garbės salę patek- davo daugiausia vyrai. Mūsų tautietę iškėlė patys amerikie- čiai, nors ji plačiai reikišė i lietuviškoje veikloje.

Donna Gustaitė - Kamm yra veikusi nuo pat jaunųjų dienų Lietuvos Vėjuose, dainavusi parapijų ir Vėjų choroje, vai- dinusi dramos rateliuose. Bu- vo centro valdybese ir apskr- čių valdybose Lietuvos Vėjų,

Siemet priėmimo ir pagerbi- mo ceremonijos įvyko miesto valdybos salėje, kurioje mie- sto meras ir aldermanai posė- džiauja.

Išlipus iš keltuvo jau korido- riuje pajutome, kad mūsų laukia. Abiem jo pusėmis pa- sieniu nustatyta žydinčiomis parapijų ir Vėjų choroje, vai- dinusi dramos rateliuose. Bu- vo centro valdybese ir apskr- čių valdybose Lietuvos Vėjų,

daš priminė tuos mūsų pirmes- niuosius gyvenimo metus šioje šalyje, kaip dauguma buvome mažulėliai. Įėjus i pačią salę, visur išpušta gyvomis gėlėmis. Celebrantės buvo apdovanotos orchidėjų kosažais, o vyrams teko po baltą gėlę.

Atsitiktinai ar ne, bet lietu- viams teko pačios garbingiau- sios vietos, prie miesto mero Richard J. Daley, kuris įteikė pažymėjimus išvardindamas kiekvieno išrinktojo nuopel- nis apylinkėi, miestui ir vi- suotinam žmoniškumui pasi- aukojančiai dirbant dėl visų gerovės bei geresnės ateities, tam atiduodant didelę dalį savo jaunystės ir gyvenimo dienų.

Mening programos dalį išpil- dė Chicagos miesto ugniagesių departamento Glee Club ir jų solistas. Baigiant programą miesto meras Richard J. Daley pasakė "Aš dėkoju jums, gar- bės nariai Chicagos miesto ir savo vardu už jūsų nuveiktus darbus mūsų miesto žmonių la- bui. Vykite visų žmonių tarp- an su savo mokslu ir patyrimu — raginkite ir pratinkite ki- tus sekti jūsų pavyzdžiu".

Užbaigus programą, meras Daley su visais garbės nariais pasisveikino ir visų programų lapus pasirašė, įteikdamas po aukso sagutę su Chicagos mie- sto miniatiūrine antspauda. K.

Vardai, kurie netelpa i telefonų knygą

Trys asmenys apskundė Phi- ladelbijos telefonų kompaniją už tai, kad ši atsisako priimti i tele- fonų knygą jų antrąsias pavar- des, kuriomis jie esą "apsikrik- štiję" kaip nariai kažkokios be- vardės religijos.

Taip Miss Sarah Shore nori būti telefonų knygoje įrašyta kaip Mrs. Zephaniahaza Kling- hoffermandelfieldson, Raymond Weiler kaip Mrs. Sebastian Ze- phaniahaza Klinghoffermandel- fieldson Jr. ir Richard Volkes kaip Mrs. Obaddiahabbakuk Ze- phaniahaza Klinghoffermandel- fieldson III.

"Telepatiniai" grybai

Vokiečių AFP/ddp praneša iš Bogotos, Kolumbijoje, kad i tos valstybės šiaurės rytus pradėjo iš visų šalių plūsti vadinamieji "hipiai" (Hippies, kudliai, kut- vėlos), kadangi ten atrasta gry- bų rūšis, kuri iššaukia ne tik įvairius psichodeliškus reiškini- us, bet ir sukelia telepatiškus gabumus. Kolumbijos spaudos pranešimais, tokia grybų rūšis rasta Cauca upės pakraščiais An- tiquia provincijoje. Šimtai jau- nų kudlių čia suvažiuo grybau- ti.

Tose apylinkėse augas ir ki- tos rūšies grybas, kurs užval- gius sukelia nesulaikoma juoka. Šį grybą "kutvėlos" taip pat la- bai vertina.

Dr. Grinius atspėjo

Mūsų amžių išplėtotomis prie- vartos priemonėmis išblėsinti

dviejų milijonų tautai nereikės amžių — pakaks ir vieno am- žiaus! Nors ir kokio didelio at- sparumo rodo tauta, tai negali sustabdyti apgyvendinimo kra- štė, o lietuvių sklaidymo po Ru- sijos plotus. Taip dedantis, juo- toliau, juo aštriau iškils mišrios vedybos, kurios naikins patį bio- loginį tautos pagrindą. Neigia- mai tautos atsparumą veiks ir ta žmogaus demoralizacija, ku- rią vykdo sovietinė gyvenimo sistema, verčianti nuolat veid- mainiuti ir imtis apgaulės, nie- ku nepasitiki ir iš teroro slo- gučio laisvintis alkoholiu.

Dr. J. Grinius,
(iš Tautos ir tautinės
ištikimybės)

Jaunamečių savizudybės

Bostono universiteto atletiko- mis studijomis nustatyta, kad JAV-bėse kasmet apie 1,000 jau- nų paauگیų tarp 14 ir 21 metų atima sau gyvybes ir tūkstan- čiai daro pasikesinimus prieš sa- vo gyvybę. Ištyrus 750 tokių at- vejų nustatyta, kad kesinasi mergaičių net 9 kartus daugiau kaip berniukų, bet jų pasikesini- mai dažniausiai "nenuisėka". Berniukai atlieka nusisėkusių sa- vizudybių 3 kartus daugiau kaip mergaitės, kurios tuo būdu vien norinčios pademonstruoti savo protestą, atkreipti i save rėmesį, dėlto berniukai pasiren- ką šaudyklę arba virvę, o mer- gaitės miego tabletes.

TRUMPAI

— Ben. J. Pocius, buvęs Amerikos Legiono Dariaus — Girėno posto komandierius, vadovauja komitetui pagerbti ir prisiminti transatlantinius lakūnus kpt. Steponą Darių ir leit. Stasį Girėną, žuvusius lėk- tuvo nelaimėje pakeliui i Lie- tuvą prieš 39 metus. Iškilmės įvyks liepos 23 d. 2 val. popiet.

Lituanicos Plazoje prie pa- minklo, 67ta ir California Ave. Iškilmėse dalyvaus taip pat A. L. Don Varnas posto nariai ir komandierius Adomas Ander- son. Visuomenė kviečiama da- lyvauti.

— Dr. Alfredas Stankėvičius, Casilla 2313, cer. i Montevideo, Uruguay, yra Liet. Jaunimo Inf. Centro atstovas. Dovidė Eivaitė yra centro raštininkė su užsteno lietuvišiais. Ramin- ta Kalėdaitė — su ispaniškai kalbančiais kraštais bei ten gy- venančiais lietuvišiais. LJIC ad- resas: P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114.

— Jonas Matukas iš Mar- quette Parko apylinkės išvyko 2 savaitims atostogų i Burling- ton, Wis.

— Daniel P. Coman, demo- kratų kandidatas i kongresą 3- me distrikte, savo pareiškime spaudai ragina gyventojus saugoti savo krašto laisvę ir prisidėti prie Pavergtų Tautų laisvės siekimo. Tuo reikalu i savo mašiną ir atvežė i na- eisena įvyks Chicagos miesto

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
YOUNG WOMAN WANTED
TO TEND BAR
Full or part time.
Experience not necessary —
will train. Blue Island area.
371-1855

SEWING MACHINE
OPERATORS
PART TIME
Evening — 2nd Shift
4:45 P.M. to 9:15 P.M.
EXPERIENCE
478-0633

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

LOOP RESTAURANT
CAPACITY 350.
Liquor license. Newly remodeled.
Excellent growth potential.
By owner. Call in English.
973-4770
Mr. STARK

FURNITURE AND FIXTURES
Rakendai ir Įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
laikinis ir išimoketinal. Aptarnauja
lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIDGEPORTO APYLINKĖJE
ISNUOMOJAMI
2 kambariai 2-me aukšte iš priekio
pensininkams arba dirbantiems vy-
rams. Galima naudoti virtuve.
Skambinti po 5:30 val. vak iki
9:00 val. vak.
TEL. 326-4154

centre liepos 22 d. Eisenos da- lyviai renkasi 11:30 val. prie Wacker Dr., ir Wells St.

— Chicagos Parkų Distrikta- ruošia pikniką pensininkams Lincoln Parke liepos 25 d. Pro- grama prasidės 10 val. žvėry- no ir gėlyno apžiūrėjimu.

— Pranas Budvytis praeitą sekmadienį rinko Jaunimo Pe- ticijai parašus šiaurinėje Chi- cagos miesto dalyje. Toje da- lyje, kuri daugumoje žydais apgyvendinta. Per dieną su- rinko per 700 parašų. Sako ne- buvo atsitikimo, kad žydų kil- mės amerikietis būtų atsisakęs šią petiją pasirašyti. Tuo tar- pu kai kurie lietuviai ir net dy- pukai, kartais atsisako pasira- šyti.

— Ildefonsai Kairienai, gyv. West Side apylinkėje, praeitą šeštadienį grįžtant iš viešnagės ir apie 10 val. laukiant autobu- so prie 26 ir Western gatvėje prieję du tamsiaodžiai jauni vaikėzai ir paprašė duoti jiems po dolerį autobuso važiuoti bi- lietui nusipirkti. Jai pasakius, kad neturinti atliekamų dolo- rių, griebė plėšti iš rankos ran- kinuką. Pradėjus rėkti ir prie- šintis, parvertę ant grindinio, rankinuką atėmė ir pabėgo. Rankinuke buvo apie \$5 pini- saugoti savo krašto laisvę ir prisidėti prie Pavergtų Tautų laisvės siekimo. Tuo reikalu i savo mašiną ir atvežė i na- eisena įvyks Chicagos miesto

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

6 IR 5 KAMBARIŲ mūrinis pilnu beis-
mantu ir gretimai esančiu 25'x125'
sklypu geroje Brighton Parko apy-
linkėje. \$32,500.
BUD'S RE. Tel. 254-5554.

BRIGHTON PARKO geroje vietoje
2 butų po 6 ir 5 kambarius medinis
namas su beismantu. \$21,000.
BUD'S RE. Tel. 254-5554

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4045 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nuda-
zomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, priyrysiu darbininkų. Ka-
nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 4-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilų draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai,
pildomi pilietybės pareiškimai i
kitoki blankai.

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų
mūras. 2 vonios. Įrengtas beisman-
tas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie.
\$32,000.

5½ KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šil-
dymas. Centralinis air-cond. ir įren-
gas beismantas. Daug prieidų. Gara-
žas. Arti Nabisco. \$29,900.

6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras
ir 4 auto mūro garažas. Gazo šil-
dymas. Penkios pajamos — gyventi
Marquette Parke. \$69,900.

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto namas.
2 vonios. Gazo šildymas. Platus lo-
tas. Naujas garažas. Arti ofiso. —
\$20,900.

2 AUKŠTŲ MODERNUS ant 50'
mūras, liuksus 6 kambarių butas —
parketas, air-cond., balkonai ir 2 mo-
dernios patalpos — advokatai, inž. ar
daktari. Marquette Parke. \$44,900.

2 AUKŠTŲ 2 BUTŲ mūras, platus
lotas. Garažas. Arti mūsų, \$22,000.

7 KAMBARIŲ MŪRO bungalow,
dideli šviesūs kambariai. Gazo šil-
dymas, air-cond. Įrengtas sausas beis-
mantas. Garažas. Marquette Parke.
\$21,900.

TVARKINGAS 10 kambarių mū-
ras. Naujas gazo šildymas, garažas.
Arti 70-tos ir Western. \$19,500.

PLATUS BIZNIO LOTAS prie
Marquette Parke. \$10,000.

2 BUTŲ beveik naujas mūras, 2 au-
to garažas, atskiri gazo šildymai, arti
oriso. \$37,500.

10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000
pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir
perstatu senus visų rūšių namo ap-
šildymo pečius, air-conditioning, van-
dens boilerius ir stogu rinas (gutters).
Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES, KAINOS
IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO
DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutėkėjimo
vazdžiai, Tuckpointing — mūro su-
tvirtinimas ir valymas, Mūrininko,
stalius, cemento ir delyto darbai.
Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar!

AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSNĖI
"NAUJIEŅŲ"

1972 m. liepos 29 diena

Naujieniečių PIKNIKAS - VAKARONĖ

įvyks Union Pier, Michigan — Lietuvių sa-
lėje. Pradžia 7 val. vak. — Šokiai, valgiai,
bufetas. Šokiams gros Ažuolo Stelmoko or-
kestras.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti ruo-
šiamoje linksmoje vakaronėje.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1899-1959) metų
Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina
\$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagon atvažiavęs lietuvis, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugja, 48
pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos.
Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių,
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai,
maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo
įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną as-
meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų.
Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą.
Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų.
Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasisakytumams nu-
pirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės
Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijins kiekvieną, kas jį atsimena
ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano
Rūko lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos
progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir
jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Ado-
maitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

Evanstone, Ill., kiekvieną rytą grupė moteriškių susirenka prie ežero gimnazikai. Moterims vadovauja specialis-
tė Ann Dugan, kuri padeda išleptoms ponitėms numesti svorį.